

Proslov.

Když jsem pracoval na spisu „Budoucnost národa“, zamýšlel jsem jednu kapitolu věnovati otázce židovské. Avšak materiál mě rostl pod rukou tak, že jsem byl nucen vydati zvláštní spis.

Přítomná kniha vyžaduje pro svůj bohatý statistický materiál jistou trpělivost od čtenáře, avšak myslím, že k četbě takových spisů třeba jistého zájmu a trpělivosti, jako vůbec ke studiu každé vážné otázky. Kdo zájmu a trpělivosti nemá, ten arci raději sáhne k nějakému románu. Musím zde předem čtenáři říci, že se novinářská kritika na mne vrhne a bude mi vyčítati ne-správnosti ve firmách. Já zde veřejně konstatuji, že při tak ohromném materiálu, který jsem propracovati musil, než jsem z něho upravil, co bylo pro spis nutno, není možno, aby se nějaké nedopatření nevloudilo.

Ostatně já nemohu věděti, zda ten neb onen žid — majitel firmy — se dal pokřtiti, že tedy firma jeho více židovskou není. Jinak ale každý soudný čtenář uzná, že pro nějakou malou chybu celkový důkaz spisu ani v nejmenším neutrpí.

Na den sv. Václava 1897.

Rudolf Vrba.

I.

Starý židovský stát.

Jel jsem z Prahy po dráze Fr. Josefa k Benešovu a tu mezi českým hovorem slyším také hovor německý.

Seděli pohromadě čtyři mužové a navzájem, se seznamovali. I slyšel jsem: ich bin von Jenikau, ich von Pilnikau, ich von Moldautein, ich von Vobratein.

Kdo častěji jezdí, přijde s těmito lidmi velmi často do styku. Jsou sice v Čechách, nejsou z české krve, za to z české krve žijí, ssají a tuční, kde se usadí, tam český lid hynie na duši i na těle, tam otráven veškerý život. Jest to onen národ, který v 19. století, kde se usadil, stal se pánem všeho. Dnes o národu židovském jest již celá literatura, obzvláště Němci mají rozsáhlou antisemitskou literaturu. U nás psali přední mužové národa o židech jako Palacký, Havlíček, ale oni nedožili se toho, aby na vlastní oči viděli, čím se židé u nás stali.

Kdyby dnes otec Palacký z hrobu vstal a o dlouhém židovském dnu v měsíci červenci Prahu si prohlížel, protíral by si oči, nevěřil by, že zde jest ve slovanské zlaté Praze, poněvadž toho dne každému do očí bije, čím Praha je.

Nám křesťanským socialům záleží na tom, abychom v otázce židovské zaujali určité stanovisko a ukázali českému lidu nepokrytě, jak děsný švindl provozují s ním v ohledu tom předáci panující strany politické z ohledů osobně prospěchářských.

V dálném jihovýchodním cípu světové veleríše římské žil národ, který tehdy v římské říši byl nejvíce rozšířen ale i nejvíce nenáviděn. Synové Abrahamovi počtem asi 70 hlav přišli do Egypta a zde během 430 let vzrostli v silný národ. Zde žili židé v tuhém poddanství a otroctví, až je Mojžíš vysvobodil. On také stal se zákonodárcem národa a za 40letého pobytu na poušti mezi Egyptem a jižním Kanaan se rozprostírající zorganizoval lid israelský v pevně učlankovaný stát. Základním státním zákonem říše židovské bylo, že Bůh tento národ sobě vyvolil, aby tvořil kněžský stát, Bohu posvátný a zasvěcený národ. Prvním paragrafem říšského zákonníku byla víra v jediného Boha, stvořitele nebes i země a všech lidí, Otce a vládce člověčenstva. Bůh sám byl majitelem země židy obydlené a oni byli pouhými dočasnými držiteli půdy. Nikdo nemůže na vždy, tak stojí v zákoně Mojžíšově, prodati majetek pozemkový jinému, poněvadž není jeho majitelem. Po 450 letech řídili národ židovský soudcové, až teprve r. 1099 před Kristem zvolen první král Saul z kmene Benjaminova. Krátce potom za panování Rehabeama (r. 975) rozštěpena říše židovská. Jižní část tvořili kmeny Juda a Benjamin, severní část ostatních 10 kmenů pod názvem království Efraim. Toto království ztroskotáno r. 722 králem egyptským Salmassarem, který krále Hoseu odvedl do zajetí. Konečně i říše Judská padla r. 588 babilonským za obět, Nebukadnezar zničil chrám a

posvátné nádoby zavezl do Babylonu. Tím židům vzat byl posvátný základ říše, smlouvy Bohem řízeného státu, zmizela archa a zničeno Urim a Thumim velekněze. Národ židovský jako samostatný byl zničen a poddán cizímu panství. Přední židovské rodiny odvedeny do Babylonu, Jerusalelem ležel v ssutinách, někteří utekli do Egypta a lid venkovský zůstal sice na svých pozemcích, neměl však již žádného náboženského a politického vedení.

Židé v Babilonském zajetí šli do sebe, činili pokání za odpadlictví svých předků a tak král Cyrus dopřál r. 536 židům návrat do vlasti. Tehdy vrátilo se 43.360 hlav se, 4280 knězi zpět. Všichni byli z kmene Juda a Benjamin a proto od té doby zmizel nadobro název Israel a nazván byl národ ten vždy národ po kmeni Juda. Většina židů však zůstala zde roztroušena po říši perské. Vůdce vracejících byl Serubabel, potomek Davidův a velekněz Josua. Na jich úsilí započato znovu zbudováním chrámu, jehož stavba r. 516 dokončena byla. Očištění trpkými zkouškami v zajetí, uzdravení od náchylnosti k pohanství, vrátili se židé domů, jsouce bez politické samostatnosti, a zahloubali se do zkoumání zákona božího a svatých písem.

Byla sice schránka smlouvy zničena a zmizelo Urim a Thumim tajuplně prostředky, jimiž velekněz bezprostředně s Bohem králem se radil, avšak zůstala hodnost velekněze v osobě vrativšího se Josuy.

Této hodnosti veleknězově se celý národ bez podmínky podrobil jako knězi králi. Další následky života v babilonském vyhnanství byly, že židé změnili úplně způsob výživy. Jsouce dříve národem zemědělským, poněvadž zemědělství se naučili ve starém Egyptě, naučili se v cizině obchodu, a tomuto povolání se židé

po návratu svém vyhradně věnovali. Tím se také stalo, že židé jsouce národem obchodnickým, zakládali si své osady po celém tehdež známém světě. Po pádu perské říše stali se židé poddanými panovníkům syrským, Ptolomejcům. Tito Ptolomejci usazovali mezi židy řecké obchodníky, takže řecká vzdělanost vnikla do Judska. Židé zase zaplavili Egypt, usadili se v přístavech Malé Asie, v Ephesu, Pergamu. V Alexandrii tvořili židé 2 pětiny obyvatelstva.

Dokud židé měli svůj vlastní stát, rádi se ženili a směšovali s kolem bydlicími národy pohanskými, a často od náboženství Mojžíšova odpadli. Po návratu z Babylonu se rozptýlili ve světě, a stala se s nimi úplná přeměna. Všude žili a jednali židé dle zásady, že mezi nimi a ostatními národy je nepektelná propast, odlučovali se od jiných, tvořili židovskou obec v obcích se svými představenými a byli v neustálém styku se svatyní v Jerusalemě, odváděli přesně chrámovou daň, kterou obyčejně ve slavném průvodu do Jerusalema přinášeli.

Jen v chrámu Jerusalemském smělo se obětovati. Tím si zachovali židé střed, který je neustále sjednocoval a oživoval. V tehdejších obchodních městech osvojili si židé hravě tehdež panující řeckou řeč, zapoměli mateřštinu a měli své zvláštní nářečí židovské. Již r. 247 byl starý zákon přeložen do řečtiny. Za to židé v Judě usedlí vzpírali se vši mocí všem cizáckým vlivům. Zde v Jerusalemě byla soustředěna bohoslužba, tam poučovali lidé znalci písma, soferim, tam sedávali znalci zákona božího. Zakladatelem této mocné strany v židovském národě byl kněz Esra. Soferi kázali lidu zákon Mojžíšův, žádali na něm úzkostlivé zachování

jeho předpisů, a tak zaryl se hluboko zákon ten do charakteru židovského národa. Moc, kterou požíval dříve velekněz, přešla během času na vynikající vykladače zákona Mojžíšova (thora). Učitelé tací stali se základem školy (synagogy) a nových směrů v národě. Synagoga učinila si zásadu: obepte zákon Mojžíšův plotem.

Synagoga žádala tím od židů, aby plnili více než zákon žádá, aby docela jisti byli, že plní zákon boží. Následkem toho tvořily se v synagoze nové a nové předpisy stran plnění zákona Mojžíšova. Tím se stalo, že thora sama přišla do pozadí a hlavní věcí bylo zachovávatí rabínské předpisy. K učitelům národa (rabí, sofer) patřil nejen levita, kněz, nýbrž každý, kdo se vyznamenával zápallem pro zákon boží a v jeho studia se zahloubal. Z té doby jest rabínská zásada: „královská moc v Judě osiřela, koruna kněžská je v potomcích Aronových, koruna zákona ale majetkem celého národa. Velekněžství upadalo v niveč a v opovržení, za to vládli soferi jakožto vědátoři práva a bohosloví od lidu jsouce vážení a ctění.

Roku 170 předebral si král Antiochus, že přinutí židy k řecké kultuře a našel mezi židy dosti přívrženců. Z Jerusalema utekli přísní ortodoxní židé, královské edikty zapovídaly v Judsku zachovávatí sabbatu a obřizky. Oběti v chrámu ustaly, nad velkým oltářem spalných obětí vystavěn menší, kde ku ctí olympského Joviše vepři se obětovovali na potupu židovského zákonníku. I naplněno proroctví Danielovo, že oběti odstraněny, svatyně spustošena. V této smutné době dal kněz Mathathias z kmene Hasmonejců znamení k povstání proti syrské panovačnosti. Syn jeho Makkabbi dobyl Jerusalema a očistiv chrám, obnovil oběti (r. 164).

Za bojů Makkabejských utvořily se v lůně národa židovského různé strany. První byli chasidim, nábožní, kteří se vlastně od soferů ničím nelišili, pouze přísnějším zachováním zákona božího. Odpůrci této strany byli saduceové. Zakladatelem této strany byl prý Sadok, žák proslaveného učitele Antigona. Saduceové byli dle našeho smyslu židovští liberálové. Skládali se z bohatých, z tak zvaných světo- vých vzdělanců, státníků; brali též podílu na bohoslužbě v chrámu, obětovali, světili sabat a pravili o sobě, že oni jsou pravými vykonavateli zákona. Lid byl k nim pln nedůvěry, poněvadž židé všecko cizí z plné duše nenáviděli. Saduceové měli se na pozoru tento cit lidu urážeti, měli se za osvícené své doby, kterým předpisy náboženské nečinily velkých starostí.

Obyčejně se sekta Fariseů líčí, jako strana Saduceům protivná. Správně však řečeno, byl celý národ židovský ze samých fariseů, nebo řekněme, že fariseové byli předními muži v lidu. Všickni kněží, soferim, znalci písma byli smýšlení farisejského. Když je tedy řeč o znalcích zákona a fariseích, jsou fariseové lidé, kteří nemajíce zvláštního vynikajícího povolání, významovali se před lidem horlivostí v plnění zákona Mojžíšova.

Fariseové byli u lidu strážci zákona a náboženských předpisů, strážci židovského náboženství, národní hrdostí a svobody. Oni byli vůdcové a mluvčí lidu, kde se jednalo o věc zákona Mojžíšova se týkající, a u židů byla každá záležitost života úzce spletena se zákonem, a proto mělo všecko i spolu ráz náboženský.

Fariseové tvořili židovskou šlechtu, jejíž krev nebyla smíšena ničím z kultury řecké, neb asijské. Jméno to obdrželi od toho, že

chtěli zákon boží zachovávat i s okolo něho od rabinů sestaveným plotem. Již od dob Esry stala se hebrejská řeč mrtvou, lid jí více neznal. Písmo svaté, řečí hebrejskou psané, bylo nesrozumitelné.

Jen ve školách učení lidé dovedli zákon čísti a vykládati. Učenci písma, fariseové, byli také zároveň učiteli lidu, jeho rádci a vůdci. Oni seděli na učitelské stoličce Mojžíšově. Výklad zákona Mojžíšova spočíval v ústním podání.

Proto se časem stalo plnění mravních předpisů zákona božího v rukou fariseů plněním hlavně na zevnějšek vypočítaných předpisů. Farisej úzkostlivě myl ruce před jídlem, koupal se, vrátiv se z trhu, domníval-li se, že přišel do styku s nečistými předměty, neb osobami; v jeho domácnosti mylo se nádobí, lavice, stůl velmi pilně. Spadla-li moucha do džbánu a byla-li mrtva, musil se džbán rozbiti.

Fariseové úzkostlivě vykládali svěcení sabbathu. Nikdo nesměl toho dne urazit přes 1000 kroků, všecken prodej na trhu, nošení břemen, trhání klasů, pomáhání nemocným, to vše jmuo za znesvěcování sabbathu.

Mišna, psaný to výklad thory, vypočítává 39 zapovězených zaměstnání, ku kterým se mnoho jiných jim podobných připočítalo. Poněvadž hmyz platil za nečistý, procedili fariseové nápoj, než ho požili, síti. Proto jim Syn boží vyčítal, že procedují komáry.

Mnozí z fariseů postili se 2krát týdně na památku vstupu Mojžíše na Sinaj, modlili se hlasitě na veřejných místech, dávali nápadně almužny, nosili velké trápce, na čele nosili desky výroky písma sv. popsané a řemínky k levé ruce připevněné.

Těmito věcmi činil se farisej na venek lidu nápadným. Potomkové Judy Hasmonejce Aristobal a Hyrkan, synové Salómeny, válčili proti sobě o vládu nad židovským národem a povolali r. 70 Římany na pomoc. Pompejus zmocnil se r. 63 Jerusalema, vnikl se svým štábem do chrámu, kam žádný pohan vkročiti nesměl, prodral se k nehlubšímu žalu všech židů až do vnitřního svatostánku, kam jen jednou do roka vcházel velekněz.

Pompejus podivil se, že zde nenašel žádné sochy, ani obraz židovského Boha. Národ židovský byl nyní soustavně vysáván od místokrálov a od římských posádek. Herodes místokrál požíval veliké přízně u Římanů a mohl na útraty přebohatého národa židovského na svém dvoře báječný přepych ukázati, kterému se i sami Římané divili. Židé z té duše nenáviděli svého vysavače, vražedníka hasmonejského rodu a tisíců nejlepších synů národa. Herodes však vždycky unikl nástrahám životu jeho činěným a pokaždé strašně se vymstil. Následkem toho vzrůstala sice u židů tím větší nenávisť, zároveň ale bázeň a malomoc.

Za těchto útrap národ pojal v duši hlubokou a divokou nenávisť proti všemu nežidovskému. Panování Herodesa trvalo 37 let. Na bráně chrámové připevnil římského orla, který židům do očí bíl a jejich vztek živil. Židé shodili orla, za to dal Herodes zákonníka Mathia a jeho spojence za živa upáliti. Takovým způsobem přišli do styku nejpyšnější a nejvzdorovitější tehdejší národové Římané a Židé, každý z nich o sobě byl jist, že jest vyvoleným dítětem božím.

Židé byli v hloubi duše přesvědčeni, že oni jsou národem Bohem samým vyvoleným, a sice k tomu, aby panovali nad národy jinými a od

nich vybírali dávky. Byli přesvědčeni, že až zaslíbený vykupitel přijde, je vysvobodí, že je povznese na vrchol zemské moci a slávy.

Pevně doufali, že brzy přijde, poněvadž proroctví Danielovo vyplněno a židé se domnívali, že ještě nikdy nesloužili tak věrně zákonu božímu, jako nyní.

Vyvolený národ má poddán býti pohanům? To nesnesla mysl židovského národa. Říman byl hluboko pod pravověrným židem, který se stykem i římského občana znečistil. Jak rád naslouchal lid slovům, kterými národ byl vybízen nesloužiti cizincům.

Také židé, roztroušení a usedlí v cizině, nedovedli ukryti svou pýchu; uprostřed pohanů byl žid jako Ismael v poušti, jeho pěst namířena byla proti všem a všickni byli proti němu; žid platil za bytost lidstvo nenávidějící. Žid opovrhoval všemi a byl za to ode všech nenáviděn. Tisíce lidí čekali na okamžik vrhnouti se na židy a shladiti si na nich záhu msty.

Tak stál celý národ židovský tehdejší jak doma tak v cizině jako na sopce, do které jen jiskra padnutí měla, a hrozný výbuch nastal. Strašně bylo poddanství židů. Místokrál měl u sebe i roucha velekněze, které mu k bohoslužbě vydával, tím měl nejvyšší hodnost národa ve své moci, a mohl jemu nepohodlného velekněze sesaditi. Římané zavedli daň z hlavy, proto sčítali obyvatelstvo a odhadovali jeho majetek. Nyní židé sloužili majetkem svým cizincům, svatá zem byla majetkem pohanů. To musilo židy naplniti divokou nenávisť, poněvadž znali jen jednu daň a to daň do vlastní jerusalemské svatyně. Když žid platil cizím daň, tu hřešil dle názoru židovského přímo proti zákonu božímu. Proto byli výberčí daní a cla u židů nejvíce opovrženi, jako vykonávací ka-

tanského řemesla. Lid se jich stranil. Římané znali velmi dobře toto smýšlení židů, ale několik legionů stačilo. Přece však žaslí Římané nad vzdorovitostí a nad opovrhováním života, které poznali u židů. Židé pod železnou vládou Římanů zoufali nad svou budoucností. Viděli, že pod takovou vládou svůj národní ráz ztratit musí.

Kdežto dříve nejvyšší velekněz ve své hodnosti zemřel, sesadili Římané od vlády Herodesa počínaje až do vyvrácení Jerusalema, tedy během 108 let 28 velekněží. Poněvadž tací velekněží vybírali desátek a krátký čas panování svého pro sebe využítkovali, přicházeli ostatní kněží a leviti o příjmy a mnozí učinili svému životu násilně konec.

Jho římské bylo židům tím více nenáviděné a nesnesitelné, když si vzpomínali na proroctví Jesaiáše, který prorokoval, že Jerusalema bude sídlem mesiánské říše, kam bohaté dary všech národů plynouti budou, zlata a stříbra do hojnosti. Jim prorokováno Jesaiášem, že statky pohanů pojídati budou, že jich mléko pítí, a prsa králů vyssávají, že jim sloužiti budou. Židé u proroka Jesaiáše čtli: Skloněnou šíjí k tobě přijdou ti, kteří tě utlačovali a kteří tě hanili, padnou k nohám tvým. Nyní byl právě čas, kdy ona proroctví vyplnit se měla.

Národ věrným plněním zákona měl před Bohem jakési právo, zásluhu, na splnění mesiášských proroctví. Proto židé jinak nemyslili, než že ten, kdo se prohlásí za Mesiáše, vydává se sám sebou za krále židovského.

Národ židovský byl odhodlán pouze pravého Mesiáše přijmouti, který jako on a ještě více plnití bude zákon Mojžišův, s veškerými jeho výklady a jemnostmi, který národu bude zářivým vzorem plnítele zákona, svěcení sab-

bathu, vystřihání se styku s nečistými lidmi. Mesiáš, který v sobotu léčil nemocné, mluvil s výběrcími daní, ten nikdy nemohl dojít uznání národa židovského.

Mesiáš, který kázal, že přišel od Boha i také k pohanským národům, a nepřinesl židům nadvládu nad nimi, ten musil zničen býti. Dokonce Mesiáš, který vytýkal inteligenci, šlechtě a výkvětu národa, znalci písma, fariseům chyby, ten jistě byl tajným Samaritanem, nikoliv židem.

Židům nebylo tehdáž protivnější myšlenky, než že by i pohané mohli jednou býti s nimi před Bohem na roveň postaveni. Jakkoliv fariseové hleděli získati pohany na víru židovskou, přece úzkostlivě tajili před pohany obsah písem svatých. Ovšem byli přesvědčeni, že náboženství není obsaženo v knize mrtvé, nýbrž v živém slovu rabínských škol.

Za římské krutovlády žili dva proslavení znalci písma Hilel a Samai, oba zakladatelé rabínských škol. Hilel byl liberálem, Samai přísným horlivcem pro zákon.

Škola Hilelova našla mnoho přívrženců mezi židovskými světáky, kteří své ženy propouštěli, pak-li něco v kuchyni spálila, anebo dle slov Akiby — pakli viděl někde ženu hezcí. Samai za to vystupoval proti smilstvu a žádal, že nikdo nesmí ženy propustiti jen pro cizoložství. Veškeré socialní poměry a zařízení byly určeny zákonem božím skrze Mojžiše. Židovský stát byl státem božím, proto podřízena rodina, manželství, soukromý život, zdravotnictví, vlastnictví, policie, mezinárodní styky, to vše mělo náboženský ráz. Veškerý život žida byl zasvěcen Bohu a službě Jehovy. Stát byl zároveň církví a církev byla zároveň státem, národ sám

ve své celosti byl majetkem božím, bylo to kněžské království.

V židovském státě nebylo právnictví a mravouka od sebe odloučeno, paragrafy moderních států neznámy a zákonníkem státním byla thora.

Králi židovskému nikdy nepřislušela úplná moc královská jako u národů jiných; králové zastupovali národ na venek, vypovídali války, uzavírali mír, soudili a řídili právo, ale nejvyšší moci postrádali, dávati totiž zákony, měli pouze jen meč, aby chránili zákon boží. Bůh vládl skrze zákon nad národem. Výklad zákona nepřislušel králi, nýbrž kněžstvu, synedriu.

Toto synedrium utvořilo se později. Byl to nejvyšší židovský soudní dvůr sestávající z předních vůdců národa a to světských a kněžských. Pozůstával ze 70 členů kněží, nejstarších lidí a znalců zákona, jimž předsedal velekněz.

Poprvé jest o synedriu řeč za vlády syrského krále Antipatra. Synedrium mělo každého dne schůze a činilo výnosy ve všech otázkách náboženských, politických a zákonodárných.

Manželství u židů uzavíralo se obyčejně smlouvou se strany rodičů obou snoubenců. Mnohoženství, zákonem trpěno, v poslední době u židů bujnělo. Národ židovský vyznamenával se nezkrotitelnou smyslností a svaté písmo často mluví o židech jakožto národu vzdorovitém, k smilstvu náchylném. Cizoložství spáchané vdanou neb zasnoubenou ženou trestáno smrtí. Kdo zneužil čisté panny, musil se s ní oženiti, a nesměl jí nikdy propustit. Byla-li otrokyní, obětoval skopce a byl čist. Zemřel-li otec, byl pánem dcery syn, který dle svého zdání postaral se sestře o muže. Zena nesměla v chrámu obětovati, cena ženy úplně záležela v manželství, aby rodila a mužovi co možná nejvíc dětí

dala. Zákon židovský neznal panenství ku cti a pro Boha. Vražda dítky a vyhánění mateřského plodu trestáno smrtí. Tyto zločiny přičily se celému smýšlení židovského národa a skorem nikdy se nepříhodily.

Výkon manželské povinnosti znečistil oba do večera, nesměli do chrámu, nešetřil-li muž ženy za měsíční menstruace, propadli oba trestu smrti.

Prostituovaných nemělo v židovském národě býti, prostituce zákonem přísně zakázána. Avšak po všecky doby byly v židech veřejné ženy, které ovšem nikdo za manželku vzíti si nesměl.

Děti prostituovaných neměly žádných občanských práv. Otroky měli židé ze zajatců v čas války. Ale i žid mohl se státi otrokem, když nemohl zaplatiti dluhy. Když příbuzný dluhy zaplatil, stal se zase svobodným, když ani příbuzného neměl, stal se v sabbatním roce i s celou rodinou svobodným. Zákon Mojžíšův zapovídal veškeré poškozování na těle, především tedy kleštění jak lidí tak zvířat. Zákon poroučel: miluj bližního jako sebe sama, nebuď mstivým proti synům svého národa. U žádného pak národa nebylo zákonů, kterými by se zabraňovalo zchudnutí jistých tříd, jako u židů. Židé neznali žebroty, ani židovská řeč nemá pro tu věc nějakého slova. Když národ zabrahl zemi Kanaan, byla půda stejně mezi kmeny rozdělena. Toto původní rozdělení mělo zůstatí pro všecky časy, neboť v jubilejním roce neplatnými se staly všecky prodeje a smlouvy, tak že majetek pozemkový vrácen původní rodině. Takovým způsobem bylo nemožno, aby některá rodina na vždy propadla chudobě. Když byly žně, měli chudší právo na polích, ve vinicích a olejnicích paběrkovati, proto nazývá se písmo svaté hospo-

dářům, aby při žních pole načisto nevydrancovali.

Tak opravdu mohl zákon Mojžíšův říci: nebude chudého mezi vámi, pakli poslouchati a všechny příkazy držeti budete. Dle zákona měl každý žid povinnost v čas nouze svému bližnímu půjčiti bez úroků. Neprováděj lichvy, praví zákon, aby bratr tvůj mohl býti s tebou živ. I na vypůjčené obilí něco získati bylo zakázáno, dovoleno bylo bráti zastavu. Zákon však výslovně dovolil úroky bráti od cizích. Tehdáž, kdy ještě židé žili pro sebe, ne mezi jinými národy, nemělo toto povolení takových nebezpečných následků, jako nyní. Zvláštní důležitost socialní měl u židů 7. a 50. rok. Každého sedmého roku (sabbathový rok), nesmělo se síti, ani vinice ořezati, ani obilí, které samo vzrostlo, posekati, ani hrozny sesbírány býti. Co země toho roku vynesla, to náleželo všem. Toho roku nesměl nikdo upomínati dlužníka.

Sabbathový rok měl tedy za účel, aby si půda odpočala ouhorem, a lidem i zvířatům dopřán odpočinek. Jestliže majitelé půdy toho roku měli ztrátu, získali zase chudí a získali i sami bohatí vydatnější žni v následujících 6 letech.

Jubilejní rok byl po sedmi rocích sabbathových, tedy vždy za 50 let.

Toho roku nesmělo se na polích pracovati. Všichni otroci židovské krve stali se svobodnými. Každý ujal se starého majetku. Prodeje polí u židů vlastně nebylo, neb prodej ten v roce jubilejním pozbyl platnosti, půda a majetek vrácen původnímu majiteli. Tak vlastně pole u židů se pronajímalo a nájem byl vyšší, čím více let bylo k jubilejnímu roku a nižší, čím bližší byl rok jubilejní. Tak postaral se

zákon Mojžíšův o socialní obrodu národa a učinil nemožným veškeré hromadění majetku v jistých třídách.

Čtyři věci způsobily zkázu národa israelského, řádění římských místokráľů, nenávisť pohanů k židům, zkaženost mezi židy, a slepá jich důvěra k vyskytnuvším se pseudomesiášům.

Proč Římané židů nenáviděli, vypisuje Tacitus: všecko je u nich bohaprázdné, co nám je svato, a naopak všecko jim dovoleno, co jest jako nečisté zapovězeno. Nejspatnější lidé s opovržením vládního náboženství dávali židům peníze na potřeby náboženské, proto hromadilo se jim bohatství. Poněvadž mají útrpnost a věrnost jen ku svým lidem, proti jiným jsou však plni zášti, ode všech se oddělující v jídle, pití, pohlavním obcování, kdežto sobě si všecko dovolují, zavedli obrízku, aby se od ostatních lišili. Kdo k nim se dá, podvoliti se musí obrízce a nic rychleji neučí se od nich, než opovrhovati s bohy, otčinou, zapomenouti rodičů, sester, bratrů, dítek svých zapřítí.

Na znamení, že římský bůh povalil Boha židů, musili židé odváděti 2 drachmy do Říma náboženské daně, daň do chrámu jerusalemského přestala. Tím ztratila důstojnost kněžská svého významu, nikdo se již nestaral o to, zda je z krve Aronovy. Za to však nabyli moci v lidu rabíni, tito se stali dědici fariseů, soferů, zákonníků. Obrojský byl boj národa židovského proti panství Římanů.

Žádný snad národ na světě neprolil tolik krve pro své náboženství, pro svoji národnost, jako národ židovský prolil proti Římanům. Avšak vždy byli poraženi a to i v posledním roce panování Trajana r. 117; posledně byli vyhnáni z ostrova Salamis, kam pod trestem

smrti žádný žid nesměl vkročiti. Celá Palestina byla zpusťována, Jerusalema ležel v ssutinách a přes 1000 obcí a 50 pevných měst v hromadu rumu obráceno. Římané zničili 480 synagog.

Nicméně nikdo na světě nebyl s to židovstvo s povrchu země smést. Již za 50 let vidíme židy organisované a sice pod patriarchou v Tiberias, která organisace obepínala židy v říši římské roztroušené, ostatní na východě byli poddáni knížeti zajatých.

Židé nesplynuli s ostatními nad nimi vítězíci národy v jedno, nýbrž zůstali a zůstanou až na věky národem zvláštním, na důkaz pravdivosti dějin. (Döllinger, Heidenthum u. Judenthum str. 735—859).

Z toho každý soudný čtenář pozná, že veškeré tak zvané česko-židovské hnutí u nás je hotový švindl. Právě v tom, že naše svobodomyšlné i staročeské, realistické, pokrokové a socialistické noviny do světa hlásají, že český národ zvítězil, poněvadž žid Šmelkes von Jenikau mluví česky, v tom vidíme ono bezkarakterní otroctví našich novinářů pro inserát, jako šafář u žida chválí žida, aby nepřišel o službu, úloha to každého židáckého otroka křesťanského.

Po rozbití říše Judské rozptýlili se židé do celého světa. Přestala bohoslužba v Jerusalemě, přestal i také u židů platit zákon Mojžíšův. Židé se zpronevěřili mravouce desatera přikázání božích a žili, jsouce mezi jinými národy podle mravouky rabínské, která jest sepsána v talmudu. Thora, pět knih Mojžíšových, ustoupila talmudu.

Veškeré židovstvo dnes na celém světě jest židovstvo dle talmudu a ne dle thory.

II.

Statistika židů.

O tomto předmětu jest velmi nesnadno psáti a to z té příčiny, poněvadž při sčítání lidu ve všech státech odpadá rubrika náboženství, abychom se rychlého vzrůstu židovstva mezi námi příliš neulekli. Veškeré statistiky se proto neshodují a věc jen přibližně udávají. Bradelli (Staaten Europas) udává počet židů v Evropě na 5.984.000. Juraschek ve své statistice udává 6,397.000. Dle buletinu zeměvědné společnosti v Marseillu z r. 1885 jest židů na celém světě (r. 1885) 6,377.600. Ruský časopis Grashdanin uveřejnil r. 1890 následující čísla:

Na celém světě jest 7,889.000 židů. V Evropě 6,989.000, Americe 500.000 z toho v severo-americké unii 350.000. V Asii 200.000, v Africe 100.000. Na Rusko připadá 4,621.000; na Rak. Uhersko 1,470.000 na Německo 572.000, na Turecko 100.000, Nizozemsko 70.000, Anglii 60.000, Francii 150.000 (Dle Drumonta) Itálii 400.000; Švýcarsy, Dánsko, Srbsko, Belgie po třech tisících. Rumunsko 400.000. Švédsko, Řecko, Španělsko po třech tisících. Norvéžsko 300. Jak vidíme, žije hlavní síla židů mezi slovanskými národy, Rusové, Rusíni, Poláci a Čechové jsou pařením a nejúrodnější půdou židovské ziskuchtivosti. Němci, Francouzové, Angličané mají sice počtem méně židů, za to ale mají hlavní finanční a časopisecký voj židovstva u sebe. Co se týče Rakousko-Uherska, máme židy rozděleny následovně:

Dle sčítání r. 1890 bylo v zemích předlitavských židů 1,141.615, koncem r. 1896 napočteno 1,166.205. V Čechách 98.479, přibylo židů od

Ruské finance obstarávají tyto židovské banky: Lippmann, Rosenthal a spol. v Amsterdamě, Sam. Bleichröder v Berlíně, Mendelsohn a spol. v Berlíně, Robert Warschauer a berlínská Handelsgesellschaft. V Londýně Hambro a Sons, M. A. Rothschild a Synové ve Frankfurtě n. M., N. M. Rothschild and Sons v Londýně, Rothschild frères v Paříži. V Hamburku bratři Behrens, Wertheim a Gomperz v Amsterdamě, Krause a spol. v Berlíně, Jakob Landau v B., Abr. Gansl v Amster., bratři Sulzbach ve Frankfurtě.

Státní rozpočet Ruska pro r. 1897 obnášel výdaj 1284 mil. rublů; z toho vypadne 350 milionů rublů na úroky státního dluhu.

Porovnejme výdaj státní v Rusku za rok 1896:

Na státní dluh	269 mil. rublů,
svatý Synod	17 "
dvorní ministerstvo	12 "
ministerstvo zahranič.	4 "
" války	288 "
" námořní	57 "
" financí	57 "
" orby	32 "
" vnitra	90 "
" osvěty	24 "
" železnič.	196 "
" spraved.	28 "

výdaje za r. 1896 . 1231 mil. rublů.

R. 1895 byl státní výdaj Ruska 806 mil. rublů.

R. 1895 dluhovali ruští statkáři hypotečním bankám 503 milionů rublů. V akciových bankách bylo koncem r. 1895 zaneseno na majetku pozemkovém 1026 mil. rublů. Ruské banky měly začátkem r. 1895 akciového kapitálu 140

mil. rublů. Jak z těchto čísel vidíme, jest kapitalism na Rusi v plném proudu. Půda je zadlužena jak šlechtická tak selská, státní rozpočet roste rychle, dráhy, které Rusko staví, aby učinilo přístupny bohatství Ruska, staví se židovskými penězi.

Půjčka na dostavbu dráhy vladikavkazské v obnosu 19 mil. rublů ve zlatě, to jest 64 mil. říšských marek vypsána byla 30. dubna 1897 a sice v Berlíně u Mendelsohna, Bleichrödra, Warschauera, ve Frankfurtě u Rothschilda a v Amsterdamě u Lippmanna. Poněvadž subskripční archy silně byly zaneseny a půjčka několika násobně přehlédnuta, nebyl nikdo již 3. května k podpisu připuštěn.

Co tedy Rusko doma ještě dovede obmezit lichvářskou činností podolského nebo litavského žida, propadá jinde nemilosrdně panství židovských finančních velmožů.

Za nedlouho uslyšíme o emancipaci židů na Rusi. Pak bude vláda Israele na celém světě dovršena a proroctví proroka Jesaiáše na sklonku 19. století vyplněno.

Časové rovnice (rozhlas z hluboké náložnického)
IV.

Tiskové mocnosti.

Jako jest kapitál mezinárodní v rukou židů, tak i druhá, té doby největší moc, tisk, noviny, jsou v rukou židů. Do novin je zapotřebí mnoho peněz. Kdo chce vydávati denně vycházející list, jest třeba, aby měl alespoň ročně příjmů 80 až 120 tisíc zlatých. A to jest pouze list

skromný. Vydaje na příklad na „Nár. Listy“ mohou ročně jistě obnášeti přes 300.000 zl. Vezmeme ale do rukou velké světové noviny, jako „Neue Freie Presse“, nebo „Figaro“, „Berliner Tagblatt“, „Times“, „New York Herald“. Takové listy potřebují do roka sta tisíce. Veliký list musí mít svou tiskárnu, pak velkou redakci. To stojí všecko mnoho peněz. Noviny, které by chtěli existovati pouze z toho, co jim pošlou předplatitelé, ty by brzy zahynuly. Proto jest u novin hlavní důchod z inserátů a podpor. Ty zadní stránky novin potišťené inseráty jsou pro majitele novin mnohem důležitější, než nějaký radikální úvodní článek. Úvodní článek stojí peníze majitele listu a za inserát peníze dostane. Insertní strana rozhoduje proto o směru listu. Kdo bere od židů za inseráty peníze, nesmí v předu židy hanobiti, ten musí nadávati kněžím. Poněvadž do novin jest třeba mnoho peněz, vidíme proto noviny v rukou židovských. Nemohu bohužel zde dáti úplný přehled židovského novinářství; to by věru byla přetěžká úloha. Jako jsou banky a bursa v rukou židovských, tak jsou také i noviny. Ve Vídni jsou žurnalisté spolčeni ve spolku „Concordia“. Předsedou toho spolku jest žid Gross, výbor sestává z 21 židů, spolek celý má 350 členů a z nich 250 židů. Tato čísla mluví více, než celé popsané články.

Akciový kapitál „Neue Freie Presse“ obnáší 1.600.000 zl. Ve správní radě sedí židé Werthner, Bacher, Benedikt, Stein. Za r. 1895 vynesla N. F. P. čistého užítku 347.071 a hrubý příjem měla 1.117.383 zl. To vše za jedinký rok od „hloupých“ křesťanů! V redakci sedí 18 židovských hlavních redaktorů mimo po celém světě roztroušených židovských dopisovatelů. Nejmocnější pán je žid redaktor Benedikt, který

poroučí našemu finančnímu ministru. Celá akce na zavedení zlaté měny u nás pochází z Rothschilda a komandantem byl redaktor N. Fr. Pr., žid Benedikt. Ve vládních novinách „Fremdenblattu“ sedí 14 židovských redaktorů, v „Presse“ 15, v „Extrablattu“ 16, v „Neue Wiener Tagblattu“ 20, ve „Wiener Tagblattu“ 12, v „Deutsche Zeitung“ 6 židů.

Ostatní světové noviny patří vesměs židům, jako „Berliner Tagblatt“ žid chéfredaktor Löwysohn, „Franfurter Zeitung“, „Figaro“, „Journal des Debats“ v Paříži, „Times“ v Londýně, největší to světové noviny jsou majetkem židů. Světové korespondenční kanceláře, které zásobují veškeré listy zprávami telegrafickými, jsou majetkem židů, jako „Agence Havas“, „Stefani“, „Daily Telegraph“, „Reuterova kancelář“. Tito židé jsou ohromnými milionáři.

Korespondenční kancelář ve Vídni jest obsazena výhradně židy, předsedou jest pověstný Halban. Kancelář ta vynáší ročně 800.000 zl.! Majitelem mezinárodní insertní kanceláře jest berlínský žid Rudolf Mosse, majitel zároveň Berlínského Tagblattu.

U nás jsou výhradně židovské listy „Prager Tagblatt“ a „Bohemia“ a jsou silně židovskými redaktory zásobeny. Co tu do roka spousty kalu a lží na kněze, katolickou církev, na papeže a to všecko platí nejvíce hloupí křesťané. Jeden ročník „Neue Freie Presse“ vychrlil na křesťanský lid více záští, než celý babylonský Talmud. Co máme říci o našich českých novinách? Smutná to kapitola. V redakci „Politik“ sedí 5 židů, pánem zde je žid Schik. V „Nár. Listech“ jest pověstný žid Penížek. V „Hlasu Národa“ sedí velcí přátelé židů s chéfredaktorem filosemitou Hubáčkem v čele. O „Nár. Listech“ napsal

„Čas“, že nastane v redakci zmatek, když v čas nedojde z Berlína „Berliner Tagblatt“. Židovským otrokem je veškeren tisk socialních demokratů a pokrokařů. Naše veškeré noviny, až na katolické, podporují švindl česko-židovský a jásají radostí, když někde některý žid ráčil milostivě promluvíti česky! Slepí to otroci židů!

Vliv židovského a požidovštělého svobodomyšlného českého tisku na lid jest děsný. Od té doby, co tento tisk začal působiti, vidíme hrozný úpadek náboženství křesťanského, hrozná spousta mravní zpustlosti a zdivočlosti. Tisk ten všecko nám svatě vleče do kalu své židovské jizlivosti a každé skorem nedělní číslo Nár. Listů podává o tom jasných důkazů. Tyto noviny jsou placeny a podporovány od bank, berou od nich úplatky a tučné inseráty. Židovské a jim příbuzné křesťanské noviny přinášejí nemravné inseráty, nemravné romány, sensační líčení samovražd milenců, manželské nevěrnosti, nabízejí vzadu maitressy a přinášejí nabídnutí k sňatku. Pověstná v tom „Česká národní Politika“ má v neděli někdy až 40 nabídnutí k sňatku! Panamisté zaplatili židovským novinářům přes 65 milionů franků za mlčení. Zkrachovaná banka „Credit foncier“ v Paříži zaplatila novinám 115 milionů franků. (Christenschutz oder Judenschutz, Linz 1893).

Pomocí ohromného bohatství, které nemá v celých dějinách lidstva cos podobného, zotročili si židé druhý svět a sice svět ještě mocnější, svět myšlenkový a zotročili jim křesťanské národy, zmocnili se tisku. Tisk je placený otrok, jest jako prodajná maitressa, která se tomu prodá, kdo jí dá víc. Zakladatel židovské internacionaly, žid Disraeli, dal židům povel, aby

se zmocnili novin. Tomu povelu židé na celém světě dobře porozuměli a jsou majiteli největších novin na celém světě. V první řadě jsou u nás noviny vídeňské, v čele „Neue Freie Presse.“

Tento list je orgánem alliance Israelite. Jak jest česká žurnalistika zaprodaná židům, o tom si promluvíme v pozdějším článku zvlášť. Zde jsem jen podal povšechný přehled světový. Ku konci chci pojmenovati hlavní noviny v Německu, které jsou majetkem židů. Jsou to: Berliner Tagblatt, Berliner Zeitung, berlínský Börsencourier, Vossische Zeitung, Neueste Nachrichten, Neue Börsenzeitung, Das kleine Journal, National. Zeitung, Norddeutsche allgemeine Zeitung, berlínská Volkszeitung, Montagsblatt, Freisinnige Zeitung, Reichsfreund, Reichsblatt, Berliner Presse; Volksblatt, Kladeradatsch, Bazar, Post, Tägliche Rundschau. To jsou berlínské hlavní listy úplně židovské, jejichž počet výtisků denně obnáší statisíce.

Ostatní přední noviny v Německu v rukou židů jsou: Frankfurter Zeitung, Reforma v Hamburku, Breslauer Zeitung, Kasseler Tagblatt, Münchener neueste Nachrichten, Frankfurter Börsenzeitung a celá řada ještě jiných menších listů.

Nápadno jest, že noviny bursovní a průmyslo-obchodnické výhradně obsluhované jsou židy. Tak u nás řídí bankovní list, orgán to rakousko-uherské banky, jménem „Tresor“ žid Heller. V tom právě hledejme obrovskou moc židovského tisku, že pouze židovské noviny mají ty nejúplnější a nejčerstvější zprávy z trhu světového, obchodu, průmyslu, ceny zboží, zprávy z bank a průmyslových podniků. Tím navždy zůstanou vítězem nad chudým tiskem křesťan-

ským. I křesťanský podnikatel, obchodník, skorem nucen jest sáhnouti po zprávách v „Geschäftszeitung“, uveřejněných v Prager Tagblattu, Neue Freue Presse a Pesther Lloyd. Tak daleko jsme to dopracovali.

V.

Úpadek rolnictva.

V životopise Vavákově, který vydal Dr. Řezníček v Modré knihovně, čteme, jak si naši předkové vážili majetku pozemkového od otců zděděného. Naše pokolení však namnoze utíká od rodné půdy své. Neláska k rodné půdě, lehkomyšlnost, karban, pijáctví od mužů, přepych v šatech a nešetrnost v domácnostech od žen přivádí selský majetek do rukou šetrného a vypočítavého dravce, který jen číhá na okamžik, kdy bude moci svou oběť v síti zadržnouti. Na každé skorem české vsi jest dobroděj Isák Rezek. Pantháta ten je dobrák od kosti. Přejde rolník, že by potřeboval na setí, na krávu, na stroj, náš dobrák Isák mu půjčí. Přejde panímáma pro cukr, pro kávu, nemá sice peněz, ale dobrák Isák od srdce rád počká, a naleje ještě panímámě sklénku sladké. Selský synek nemá v neděli na útratu, honem tajně v noci ze sýpky pytel obilí k Isákoví, a tento dobrák milerád obilí přijme.

To jest první činnost vesnického žida. Když lehkomyšlný, nedbalý rolník neb selka nasekali trochu dluhů, najednou Isák přemění své chování. Stane se vážným, nařká, nelichotí více,

krátce uhodí na sedláka: sedláče plat, potřebuji peněz do obchodu.

Chalupa, usedlost přijde na buben a Isák, jaký dobrák on je, zbaví rolníka veškeré starosti o majetek od otce zděděný a dokáže opětně svou dobrotu: nechá dřívějšího majitele u sebe pacholčit, nádeničit za kousek chleba a hlt koraly. Tot kariéra vesnického žida, která tím rychleji roste, čím selský lid je zhýralejší a nemravnější.

Takových případů jest v Čechách a na Moravě na sta a na tisíce. Jakmile vesnický žid na troskách selských od něho zničených a ve dražbě koupených chalup zbohatne, stává se z něho obyčejně obilní nebo dobytkařský obchodník, neb pachtýř velkostatku, jestliže se neodstěhuje do města a nestane-li se velkoobchodníkem nebo továrníkem.

Obilní obchod.

Úpadek rolnictva jest dnes přímo děsný. Když sklídí obilí, tu nikde žádný kupec nepřichází. Malé mlýny zahynuly, všecko se mele v ohromných parních mlýnech, které nekupují od rolníka, nemají k tomu kdy, nýbrž od obilního obchodníka, a tím je v 90 případech ze sta u nás všude žid.

Ať se podíváme na kterýkoliv obilní trh, nikde rolník nepřijde do styku s konsumentem, to jest s tím, který obilí potřebuje, nýbrž pouze se židovským obilním spekulantem.

Tak ztratilo rolnictvo úplně vliv a vládu na trhu obilním, ono nemá žádného vlivu na utváření ceny obilí a jest ponecháno pouze zvůli obilních kšeftářů.

Při obchodních soudech v Čechách byly r. 1890 do obchodního rejstříku zaneseny ná-